

ІНВЕСТИЦІЙНЕ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ: ОСОБЛИВОСТІ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО НОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

ХОРВАТОВА Оксана Олегівна - докторант кафедри цивільно-правової політики, права інтелектуальної власності та інновацій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, к.ю.н., доцент

ORCID 0000-0002-1467-3797

УДК 347.440

DOI: <https://doi.org/10.32782/ep.2024.2.22>

Метою дослідження є сучасний аналіз інституту інвестиційного страхування життя з цивільно-правових позицій, ґрунтуючись на практиці страхових компаній та новому законодавстві. Уперше здійснено узагальнений цивільно-правовий аналіз інвестиційного страхування життя в Україні та рейтинги інвестиційної діяльності страховиків. Визначено, що запровадження нового класу страхування життя – інвестиційне страхування життя – є вимогою часу та практичною необхідністю. На підставі порівняльного аналізу практичної діяльності страхових компаній зроблено висновок про те, що інвестиційне страхування життя користується великим попитом серед споживачів ринку страхових послуг у контексті недержавного пенсійного забезпечення та як іншим способом забезпечення життя.

Досліджено сфери інвестиційної діяльності страхових компаній, що надають послуги у сфері інвестиційного страхування життя та зроблено висновок про те, що в інвестиційній діяльності перевага надається цінним паперам у формі облігацій та банківським депозитам, рідше – інвестиційній нерухомості. У підсумку констатовано, що інвестиційне страхування життя є одним з актуальних страхових продуктів та фінансово-правовим інструментом, що поєднує в собі страховий захист, можливість зробити накопичення за допомогою інвестицій, а також отримати податкові пільги від держави.

Ключові слова: інвестиційне страхування життя, страховик, страхувальник, страхова

компанія, страхова діяльність, страхування життя та здоров'я, пенсійна реформа, недержавне пенсійне забезпечення, податкові пільги.

Вступ

Інвестиційне страхування життя є одним із популярних та надійних способів забезпечення свого майбутнього у світі та в європейських державах. Цей вид страхування є також надійним інструментом недержавного пенсійного забезпечення, що протягом багатьох років впроваджується в Україні. Нагадаємо, що пенсійна реформа та її третій рівень – недержавне пенсійне забезпечення – працюють через незалежні фінансові інституції, зокрема, недержавні пенсійні фонди, банківські пенсійні депозитні програми та договори довгострокового страхування життя. Одним із різновидів такого договору є договір накопичувального страхування життя з інвестуванням коштів. Понад 20 річний вітчизняний практичний досвід страхової галузі свідчить про позитивні результати цього виду страхування життя. Однак законодавчого закріплення в повному обсязі він набув лише не так давно, з прийняттям нового Закону України «Про страхування» № 1909-IX у 2021 році [1].

Наукова новизна дослідження полягає в правовому аналізі та виявленні ключових ознак інвестиційного страхування життя в контексті цивільного законодавства України в поєднанні з практичною діяльністю страхових компаній.

Стан дослідження проблеми

Питання діяльності ринку страхування життя, його особливості, теоретичні та практичні аспекти інвестицій та інвестиційної діяльності страхових компаній, що надають послуги у сфері страхування життя та здоров'я, в останнє десятиліття розглядалися в наукових працях вітчизняних учених-юристів та економістів, зокрема: Адамович В.В. [2], Залєтова О. М. [3], Машина Н. І. [4], Мних М. В. [5], Ротової Т.А., Руденко Л.С. [6], Осадець С.С., Артюх Т.М., Гаманкової О.О. [7], Петрушенко Ю.М., Бойко О.І. [8]. Проте вважаючи на прийняття нового законодавства у сфері страхування в цілому, особливості цивільно-правового регулювання інституту інвестиційного страхування життя потребують нового теоретичного роз'яснення та нових правових коментарів, які наразі відсутні.

Постановка завдання

Метою статті є цивільно-правовий аналіз інституту інвестиційного страхування життя та практики його укладання через довгостроковий договір страхування життя з інвестиційною складовою.

Результати дослідження

Ринок страхування життя розвивається в Україні вже понад 20 років. Перші компанії зі страхування життя, тобто такі, що мають безстрокову ліцензію на надання страхових послуг у сфері страхування життя, здоров'я та пенсійного забезпечення (life компанії, далі по тексту – страхові компанії life) були зареєстровані в Україні ще наприкінці 90-х років ХХ століття. Однією з основних задач діяльності цих страхових компаній є підтримання пенсійної реформи та недержавного пенсійного забезпечення. Згідно зі статистичними даними, на 01 березня 2024 року в Україні зареєстровані та діють 12 страхових компаній life [9], тобто таких, що надають послуги лише у сфері довгострокового страхування життя, здоров'я, пенсійного забезпечення та інвестиційного страхування життя. Якщо проаналізувати рейтинги страхових компаній life [10], то за підсумками діяльності 9-ти місяців 2023

року першу п'ятірку складають ПрАТ страхова компанія «МетЛайф», ПрАТ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ТАС» (TAS Life), ПрАТ «PZU УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ», ПрАТ «СК «УНІКА ЖИТТЯ», ТОВ «Страхова компанія «АРКС ЛАЙФ». Так, кількість договорів страхування, укладених страховиками життя протягом звітнього періоду перевищила суму 1,18 млн гривень, у тому числі укладених на користь страхувальників 1,17 млн гривень. Кількість фізичних осіб, застрахованих упродовж звітнього періоду становить 1 млн чоловік. Кількість фізичних осіб, застрахованих на кінець звітнього періоду, перевищила 3,92 млн чоловік. Страхові виплати та страхові відшкодування клієнтам перевищили за 9 місяців 2023 року 840 млн грн., у тому числі виплати викупних сум склали 198 млн гривень. Отже, можна зробити висновок про те, що, незважаючи на воєнний стан, який діє в державі вже третій рік через повномасштабне вторгнення РФ та агресивну війну проти України, – ринок страхування життя та здоров'я працює надзвичайно ефективно.

Слід також наголосити на позитивних змінах законодавства у сфері страхування життя. Так, з 01 січня 2024 року в повному обсязі набув чинності Законом України «Про страхування» від 18 листопада 2021 року № 1909-IX [1], де в п. 3 ч. 2 ст. 4 визначено, що 21 класом страхування є інвестиційне страхування життя. А тому проаналізуємо сучасні цивільно-правові підстави договору інвестиційного страхування життя.

Перш за все необхідно відмітити той дивний факт, що повне визначення договору довгострокового страхування життя міститься лише в п. 14.1.52 ст. 14 Податкового кодексу України [11], відповідно до якого «договір довгострокового страхування життя – це договір страхування життя строком на п'ять і більше років, який передбачає страхову виплату одноразово або у вигляді анuitету, якщо застрахована особа дожила до закінчення терміну дії договору страхування чи події, передбаченої у договорі страхування, або досягла віку, визначеного договором. Такий договір не може передбачати часткових виплат протягом перших п'яти років його дії, крім тих, що здійсню-

ються у разі настання страхових випадків, пов'язаних із смертю чи хворобою застрахованої особи або нещасним випадком, що призвело до встановлення застрахованій особі інвалідності I або II групи чи встановлення інвалідності особі, яка не досягла вісімнадцятирічного віку». У свою чергу, прямі норми законодавства, які, за логікою, мали б містити визначення договору страхування життя, мають бланкетний характер. Так, ч.1 та ч.3 ст. 979 Цивільного кодексу України [12] визначають, що «договір страхування укладається відповідно до цього Кодексу, Закону України «Про страхування», інших законодавчих актів. Вимоги щодо укладення договорів страхування за окремими класами страхування/категоріями страхових ризиків для врегулювання правовідносин, за якими вимагається обов'язкова наявність договору, можуть бути визначені законодавством». У свою чергу Закон України «Про страхування» [1] в ч. 1 ст. 89 визначає, що «страхування здійснюється на підставі договору страхування, який укладається відповідно до загальних умов страхового продукту, якщо інше не визначено законодавством України». Стаття 109 Закону [1] закріплює положення про те, що «договір страхування життя за класами страхування життя може укладатися на визначений строк або діяти протягом життя застрахованої особи (довічно), передбачати різні комбінації ризиків за класами страхування, форми страхових виплат, включати накопичувальну (страхування на випадок дожиття до визначеного віку чи дати або вступу у шлюб, або народження дитини) та/або ризикову складову (страхування на випадок смерті та страхування на випадок допоміжних ризиків, зокрема смерті в результаті нещасного випадку, травми, хвороби, тілесних ушкоджень, тимчасової та/або постійної (стійкої) втрати працездатності), передбачати гарантований інвестиційний дохід та/або можливість участі у прибутках страховика, укладатися з фіксованим та/або змінюваними розмірами страхових сум, страхових виплат та/або страхових премій».

Отже, можна зробити проміжний висновок про те, що договір страхування життя та здоров'я має наступні ознаки:

1) довгостроковість – укладається на строк від 5 років та більше;

2) передбачає страхову виплату одноразово або у вигляді анuitету;

3) не може передбачати часткових виплат протягом перших п'яти років його дії, крім тих, що прямо передбачені договором та законодавством;

4) гарантує страхувальнику або застрахованій особі інвестиційний дохід;

5) забезпечує соціальний захист у вигляді страхування здоров'я у випадках, прямо передбачених конкретною програмою та Правилами страхування. Тут слід зазначити, що наявність соціального захисту та гарантованого інвестиційного доходу є важливим відмінним фактором довгострокових договорів страхування життя від інших фінансових інструментів недержавного пенсійного забезпечення (зокрема, банківських депозитів, інвестиційної нерухомості, участі в недержавних пенсійних фондах) [13]. Закон України «Про страхування» у ч. 6-7 ст. 109 [1] також визначає, що «умова гарантованого інвестиційного доходу може бути визначена лише в договорі страхування життя, який містить накопичувальну складову. Страхувальник за договором страхування життя має право на бонуси від розміщення та управління активами, що покривають відповідні технічні резерви». Повідомлення про такі бонуси та інвестиційний дохід один раз на рік надсилаються в письмовій формі страхувальнику, а також розміщується на веб-сайті страховика (ч. 9 ст. 109 Закону).

Річ у тім, що страхові компанії, які надають послуги у сфері страхування життя, здоров'я та пенсійного забезпечення, відповідно до чинного законодавства мають право здійснювати інвестиційну діяльність з метою отримання прибутку та його подальшого розподілення між страхувальниками та застрахованими особами у відповідному порядку (ч.1. ст. 44 Закону України «Про страхування») [1; 14]. Інвестування дає можливість страховим компаніям розвивати свій бізнес і самостійно управляти ним, примножувати дохід та розподіляти його між клієнтами-страхувальниками відповідно до укладених договорів страхування життя. Також за рахунок інвестування страхових резервів

відбувається нагромадження коштів для збільшення власних ресурсів.

Якщо проаналізувати рейтинг страхових компаній life за 9 місяців 2023 року за інвестиційним доходом [15], то можна побачити, що найбільш успішними стали: ПрАТ «МетЛайф» отримала інвестиційний дохід 560.132.000 гривень; ПрАТ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ТАС» (TAS Life) – інвестиційний дохід 363.083.000 гривень; ПрАТ «PZU УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ» – 137.894.000 гривень; ПрАТ «СК «УНІКА ЖИТТЯ» – відповідно 40.951.000 гривень; ПрАТ СК «Княжа Лайф Вієнна Іншуранс Груп» – 38.951.000 гривень; ПрАТ «КД-ЖИТТЯ» – інвестиційний дохід 19.743.000 гривень; ТОВ «Страхова компанія «АРКС ЛАЙФ» – 5.620.000 гривень.

Проведене нами дослідження ринку страхування життя свідчить про те, що страхові компанії life – лідери ринку, в інвестиційній діяльності надають перевагу цінним паперам у формі облігацій та банківським депозитам, рідше – інвестиційній нерухомості [16]. Пояснюється, на наш погляд, такий стан речей тим, що по-перше, облігації обертаються лише на організованому ринку, проходять процедуру лістингу та відповідають усім вимогам, що висуваються до біржових інструментів з точки зору надійності та захищеності. Для страховиків інвестування в державні облігації або в облігації вітчизняних емітентів є достатньо доходними. По-друге, розміщення коштів на депозитних рахунках, як правило, не несе великих затрат (наприклад, немає необхідності залучати професійних фінансових посередників, процес укладання депозитного договору відбувається швидко, а його умови є стандартними в більшості банківських установ). Банківські депозити, порівняно з іншими інструментами фінансового ринку, приносять гарантований і достатньо високий прибуток, який гарантований до виплати навіть у разі банкрутства банківської установи. Не останню роль відіграє й конкуренція між банками в цілому, та за конкретного клієнта – юридичну особу зокрема, надаючи комплекс послуг. Також банківський сектор в Україні сьогодні має потужний наглядовий орган у

виді Національного банку України. І, звичайно, наявна чітка регламентація кредитних рейтингів банку, у якому розміщено активи страховика, на основі міжнародних стандартів. По-третє, незважаючи на той факт, що в Україні майже відсутній цивілізований ринок дохідної та інвестиційної нерухомості, включаючи відсутність їх правового регулювання на прикладі європейських держав, – усе ж таки інвестування страховими компаніями нерухомість наявне та достатньо успішне, хоча і не настільки ліквідне в порівнянні з банківськими депозитами та цінними паперами.

Саме тому інвестиційне страхування життя є одним з актуальних страхових продуктів сучасного ринку. Іншими словами, це фінансовий інструмент, що поєднує в собі страховий захист і можливість зробити накопичення за допомогою інвестицій. Проаналізуємо можливості інвестиційного страхування життя на прикладі провідних страхових компаній України.

І. Програма «Страхування на випадок смерті або дожиття з можливістю сплати одноразової страхової премії» від ПрАТ СК «МетЛайф»: страхувальником може бути фізична особа у віці від 18 до 60 років, а максимальний вік на дату закінчення програми має становити 75 років. Період страхування може складати строк 10, 15, 20, 25 років до досягнення віку 50, 55, 60, 65 років з мінімальним загальним строком страхування 10 років. Мінімальний розмір страхової премії становить 15.000 гривень для клієнтів, які реінвестують свою страхову виплату з дожиття від ПрАТ «МетЛайф» та 50.000 гривень для нових клієнтів ПрАТ «МетЛайф». У той же час максимальний розмір страхової премії не обмежений, проте страхувальник на вимогу страховика має надати підтвердження законності походження грошей за для уникнення відмивання (легалізації) грошей, отриманих незаконним шляхом (автор. примітка). У програмі присутнє право на негарантований бонус та надається додатковий інвестиційний дохід. Положення про індексацію (на річний рівень інфляції) не застосовується. У переліку страхових продуктів ПрАТ СК «МетЛайф» цей вид інвестиційного страхування життя має на-

зву «Програма E-single». Валюта страхування – гривня [17].

II. Програма «ТАС-Інвест» від ПрАТ СК «ТАС Лайф» (TAS Life) – це програма для інвестування з гарантіями та високою дохідністю. Термін страхування – від 5 років, однак страхова компанія надає можливість розірвати договір у будь-який момент. У такому випадку штраф за дострокове розірвання становитиме від 3% до 7%, також сплачується ПДФО (податок з доходів фізичних осіб) та військовий збір, при цьому зберігаються всі нараховані відсотки. Цей інвестиційний договір страхування життя не містить ризикових компонентів, тільки дожиття. Мінімальний розмір страхової премії становить 10.000 гривень або 500 доларів США (ПрАТ СК «ТАС Лайф» має валютну ліцензію). Щоденне нарахування відсотків, капіталізація один раз на рік. Гарантія повернення коштів (внесеного капіталу) прописується в договорі страхування. Щодо конкретних прикладів дохідності, то за даними страхової компанії у 2023 році середня ставка доходу за програмою «ТАС-Інвест» у гривні становила 18,9%, у той час як середня ставка за депозитними договорами у гривні в банках України, за даними НБУ, становила 13,4% річних [18]. Застосовується податкова знижка на підставі ст. 166 Податкового кодексу України [11].

III. Програма інвестиційного страхування життя від ТОВ «Страхова компанія «АРКС ЛАЙФ» передбачає [19]: вільний графік поповнення з можливістю робити внески регулярно або один раз за весь період; нарахування інвестиційного доходу з першого дня дії договору страхування; страхування життя клієнта; мінімальний внесок за договором – 100 доларів (автор.: компанія має валютну ліцензію з 2020 р.) або еквівалент у гривні з подальшим поповненням будь-якими сумами; термін дії – 5 років; податкова знижка.

IV. Програма «Пенсія-Є» від страхової компанії «Forte Life Insurance» є типовим прикладом інвестиційного страхування життя, адже має наступні особливості: страхувальником може бути фізична особа у віці від 16 років, верхня межа віку необмежена. Мінімальний термін дії договору – 15 ро-

ків, також можливі варіанти вибору договору терміном на 20, 25 та 30 років. Валюта страхування – гривня, періодичність сплати страхових внесків – щорічна, індексація становить 6% річних, ризики щодо страхування здоров'я або інвалідності не покриваються, лише дожиття або смерть страхувальника; форма виплати тільки анuitетна [20].

Слід зазначити також, що всі види довгострокових договорів страхування життя, у тому числі інвестиційного страхування життя, мають своєрідні правові гарантії щодо конфіскації або інших стягнень. Так, за договором інвестиційного страхування життя з моменту оплати страхової премії та до моменту отримання страхової виплати грошові кошти належать страховику, беруть участь у його інвестиційних програмах та проектах, а тому не можуть відноситися до майна боржника, що знаходиться у власності третіх осіб (ч. 2 ст. 48 Закону України «Про виконавче провадження») [21]. Це твердження також означає, що грошові кошти за довгостроковими договорами страхування життя не можуть бути конфісковані в порядку ст. 59 КК України [22], не потребують декларування у випадках, прямо передбачених п.8 ч.1 ст. 46 Закону України «Про запобігання корупції» [23], та не підлягають розподілу між подружжям при розлученні, оскільки є відповідно до ч.5 ст. 57 Сімейного кодексу України [24] страхові виплати та виплати викупних сум, одержані за договорами страхування життя та здоров'я є особистою приватною власністю дружини або чоловіка.

Висновки

Отже, здійснивши невеликий цивільно-правовий аналіз інституту інвестиційного страхування життя та практики його укладання через довгостроковий договір страхування життя з інвестиційною складовою, навівши конкретні приклади програм страхування цього виду провідних страховиків України, можна зробити висновок про те, що інститут інвестиційного страхування життя протягом десятиліть є популярним та надійним способом забезпечення свого майбутнього як у світі, так і в Україні. Договір інвестиційного страхування життя є одним

із інструментів недержавного пенсійного забезпечення, якому притаманні ознаки довгостроковості, гарантованої інвестиційної дохідності, передбачає страхову виплату одноразово або у вигляді анuitету; у випадках, прямо передбачених конкретною програмою страхування та Правилами страхування, забезпечує чи не забезпечує соціальний захист. Для страхового ринку – тобто безпосередньо для страхових компаній, що надають послуги у сфері страхування життя та здоров'я, цей вид страхування є надійним способом залучення коштів під довгострокові інвестиційні проекти з метою отримання прибутку для себе та своїх клієнтів, а також нагромадження коштів для збільшення власних ресурсів страхової компанії. І, врешті, як показує практичний досвід, програми (договори) інвестиційного страхування життя мають значно більший відсоток прибутку в порівнянні з депозитними програмами банківських установ.

Література

1. Про страхування: Закон України від 18 листопада 2021 року № 1909-IX. Офіційний сайт Верховної Ради України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
2. Адамович В.В. Роль та місце компаній зі страхування життя у здійсненні пенсійної реформи в Україні. Економічний Часопис-XXI – 2004. – №11-12.
3. Залетов О. М. Убезпечення життя: Монографія. – К.: Міжнародна агенція „БІ-ЗОН”, 2006. – 688 с.
4. Машина Н. І. Міжнародне страхування: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 504 с.
5. Мних М. В. Страхування та його роль у забезпеченні соціального захисту населення // Фінанси України. – 2007. – №6. – с. 39-45
6. Ротова Т.А., Руденко Л.С. Страхування: Навч. Посіб. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. – 400 с.
7. Страхові послуги: Підручник / С. С. Осадець, Т. М. Артюх, О. О. Гаманкова та ін.; Кер. авт. кол. й наук. ред. проф. С. С. Осадець і доц. Т. М. Артюх. – К.: КНЕУ, 2007. – 464 с.
8. Petrushenko Y., Boiko O. Life Insurance as the Instrument of the Financial Competencies Development of Citizens. // Механізм регулювання економіки, 2018, № 3. С. 90-99.
9. Страховий ринок України за 9 місяців 2023. Insurance TOP визначив страховиків-лідерів. URL: <https://forinsurer.com/news/23/11/20/43262>
10. Рейтинг компаній страхування життя. Журнал Insurance TOP. URL: <https://forinsurer.com/ratings/life>
11. Податковий кодекс України: Закон України № 2755-VI від 2 грудня 2010 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112.
12. Цивільний кодекс України: Закон України № 435-IV 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356
13. Khorvatova O. Life insurance contract and its difference from civil-law and financial institutions // International conference on European science and technology, 9-10 may 2012, Wiesbaden, Germany.- P. 341-345.
14. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ, МСФЗ для МСП, включаючи МСБО та тлумачення КТМФЗ, ПКТ). Документ № 929_010 від 12.03.2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text (дата звернення: 18.12.2023).
15. Інвестиційний дохід. Рейтинг компаній страхування життя за 9 місяців 2023 г. Форіншурер / Insurance Top. URL: <https://forinsurer.com/ratings/life/23/9/37>
16. Хорватова О.О. Цивільно-правове регулювання інвестиційної діяльності страхових компаній лайф. «Економіка. Фінанси. Право», № 2, 2024. С. 61-67.
17. Офіційний сайт ПрАТ СК «Мет-Лайф». URL: <https://www.metlife.ua/personal-health/ensure-your-future/pension-and-savings/savings-E-single/>
18. ЗВІТ про інвестування портфелю «ТАС-Інвест» за 2023 рік. Офіційний сайт ПрАТ СК. URL: <https://taslife.com.ua/lifemarket/investycziyi-dlya-tebe>
19. Офіційний сайт ТОВ «Страхова компанія «АРКС ЛАЙФ». URL: <https://arx.com.ua/produkty/invest-insurance>

20. Офіційний сайт СК «ФОРТЕ-ЛАЙФ». URL: <https://forte-life.com.ua/ua/strahovanie-na-vse-sluchai-zhizni/pensya-did/>

21. Про виконавче провадження: Закон України № 1404-VIII від 2 червня 2016 року // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 30, ст.542.

22. Кримінальний кодекс України: Закон України № 2341-III від 5 квітня 2001 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст. 131.

23. Про запобігання корупції: Закон України № 1700-VII від 14 жовтня 2014 року // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49, ст.2056.

24. Сімейний кодекс України: Закон України № 2947-III від 10 січня 2002 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 21-22, ст.135.

INVESTMENT LIFE INSURANCE: FEATURES OF CIVIL-LEGAL REGULATION ACCORDING TO THE NEW LEGISLATION

The purpose of the study is a modern analysis of the institute of investment life insurance from a civil-law perspective. The article is based on the practice of life insurance companies and the new legislation of Ukraine, on the basis of which a generalized legal analysis of investment life insurance was carried out for the first time.

Attention is focused on the fact that life insurance is a reliable instrument of non-state pension provision, which has been implemented in Ukraine for many years. It is explained

that the pension reform and its third level – non-state pension provision – work through independent financial institutions, in particular, non-state pension funds, bank pension deposit programs and long-term life insurance contracts. One of the varieties of such a contract is a contract of accumulative life insurance with investment of funds.

The market of life insurance in Ukraine and ratings of investment activities of insurers were studied. It was determined that the introduction of a new class of life insurance – investment life insurance – is a requirement of the time and a practical necessity. On the basis of a comparative analysis of the practical activities of insurance companies, it was concluded that investment life insurance is in great demand among consumers of the insurance market.

The areas of investment activity of insurance companies providing services in the field of life and health insurance were thoroughly studied. On the basis of this, it was concluded that life insurance companies are the market leaders, in investment activities they prefer securities in the form of bonds and bank deposits, less often – investment real estate. It was concluded that investment life insurance is a relevant insurance product and a financial and legal instrument, which combines insurance protection, the opportunity to accumulate with the help of investments, and also receive tax benefits from the state.

Key words: investment life insurance, insurer, insurance company, insurance activity, life and health insurance, pension reform, non-state pension provision, tax benefits.